

Συμπριμμένο τὸ φτερωτὸ κοντύλι ;
Ἄργυρὸν καὶ κρόνον κατὰ πῦρον τὸ χέρι ;
Βορριάς τὸ συνεπέθη τὸ κοντύλι ;
Τὸ ρήγικο κορμὶ τοῦ δράκοντος ταῖρι ;
Ποιά ἔδερν, ὦ χρυσαυγυλία, σ' εἶχε στείλει,
καὶ ποιά σὲ ξαναδέχτηκε ; ποῖός ξέρει !
— Καὶ φοροῦσες κορῶνα ἓνα κοντύλι.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΛΕΩΝΗΣ ΚΑΙ ΤΣΑΤΣΟΣ

Τ' ἀκόλουθο γεγονός το ἴσως νὰ φανῆ σημαντικό γιὰ ὅσους πασιζοῦν, μελετῶντας τὰ φαινόμενα τῆς σημερινῆς μας ζωῆς, νὰ βγάλουνε συμπεράσματα γιὰ τὸ κάθε τί.

Ἡ σκηνὴ ἐδῶ καὶ λίγες μέρες στὸ τέταρτο ἐλληνικὸ σχολεῖο τῆς Ἀθήνας (μαχαλῆς τῆς Νεάπολης).

Ὁ δάσκαλος ποὺ λέγεται Λεώνης σηκώνει τὸ μαθητὴ τῆς δευτέρας τάξης, ποὺ λέγεται Τσάτσος, νὰ γράψῃ στὸν πίνακα ὀρθογραφίαν.

Τὸ κείμενο ποὺ τοῦ ὑπαγόρευε εἶχε μέσα καὶ τὸνομα κάποιου ἀπὸ τοὺς μῆνες.

Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα τῆς «τεχνολογίας» καὶ λέξη λέξη φτάσανε μετὰ τὴ σειρά καὶ στὸ μῆνα, ὁ Λεώνης ρώτησε τὸν Τσάτσο, πόσους μῆνες ἔχει ἡ χρονιά.

— Δώδεκα.

— Ὄνόμασέ τους.

— Γενάρης, Φλεβάρης, Μάρτις, Ἀπρίλης, Μάης...

— Τί ; τί ;... Ἐξακολούθησε.

— Μάης, Θεριστής, Ἀλωνάρης, Τρυγητής, Σεπτέμβρης, Ὀκτώβρης, Νοέβρης...

Ἐνα ἄγριο βλέμμα γιὰ λίγη ὥρα. Ἐπειτα.

— Βρὲ τ' εἶναι αὐτὰ ποὺ λές ; Τοὺς μῆνες, μωρέ, δὲν ἔμαθες ἀκόμα ;... Ἐλα δῶ... Ἀπλῶσε τὸ χέρι σου.

Ἡ φοβερὴ καὶ τρομερὴ βεργὰ σηκώθηκε καὶ κατεβάστηκε μετὰ ὀρμη κάμποσες φορές.

Φσσσσ...τάπ, τάπ.

Φσσσσ...τάπ, τάπ.

Ὁ κακομοῖρης ὁ Τσάτσος σὲ κάθε βεργιὰ ποὺ δέχονταν ἡ ἀπαλάμη του, πῆδαγε ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὸ τσοῦζιμο, καὶ μετὰ δάκρυα στὰ μάτια φώναζε κατατρομαγμένος.

— Ἐτσι τοὺς ξέρω, κύριε... Ἐτσι τοὺς ἔκου

σα, κύριε... Ἐτσι τοὺς λέει ὁ πατέρας μου, κύριε... Σίγουρο εἶναι πὼς ὁ Λεώνης δὲν ἔδερνε μονάχα τὸν Τσάτσο. Ὁ Δάσκαλος ἐκείνη τὴ στιγμή, βαλμένος ἀπὸ τὸ Κράτος, καμουτσάκαγε ἀλάκαιο τὸ ἔθνος.

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ

Ἡ «ΔΙΑΠΛΑΣΗ», ΚΑΙ ΤΑ ΡΩΜΙΟΠΟΥΛΑ

Φίλε «Νουμῶ»,

Διάβασα μετὰ προσοχὴ τὰ δύο ἄρθρα τοῦ Βουτιερίδη «Ἡ Διάπλαση καὶ τὰ Ρωμιόπουλα», ποὺ δημοσιεύσες στὰ φύλλα 273 καὶ 274, καὶ ξανάσκανα. Κάπια βερὰ πέρα σηκώθηκε ἀπὸ τὴν ψυχὴ μου, γιὰτ' εἶδα ἐπιτέλους νὰ χτυπιέται γερὰ μιὰ (δὲν τὴ λέω κακοήθεια, οὔτε βαγαποντιὰ) ἀντιπαιδαγωγικὸτατη ἐκμετάλλεψη τῆς παιδιὰτικῆς ἀνοησίας.

Ἡ «Διάπλαση» μπαίνει καὶ στὸ σπίτι μου (ἀπὸ τὴν πρωτοχρονιά, σοῦ ὀρκίζουμαι, δὲ θὰ ξαναδεῖ τὸ κατώφλι μου) καὶ πολλὰς φορές μοῦτυχε νὰ ρῆξω ματιὰς σ' αὐτὴ καὶ νὰ γελάσω, ὅχι μόνο μετὰ δημοσηφισματὰ τῆς, μὰ καὶ μετὰ ἄλλους ἀστείους γρόπους ποὺ μεταχειρίζεται γιὰ νὰ διαπλάσσει ἡλίθιους καὶ νερόβραστους τοὺς Ρωμιούς. Εἶδα τὰ «μικρὰ μυστικὰ» τῆς, ποὺ ἀξίζει νὰ μὰς μιλήσει καμιά μέρα καὶ γι' αὐτὰ ὁ Βουτιερίδης. Θάμασα τὸν τραπεζιτικώτατο τρόπο ποὺ μεταχειρίζεται, διὰ τῆς μεθόδου (ὅχι τοῦ παπᾶ) τῶν ψευτονομάτων, γιὰ νὰ τραβάει τίς πεντάρεις ἀπὸ τὰ ἀξιοθρήνητα θύματά τῆς, καὶ ἀγανάχτησα μετὰ τὰ ἐκλογικὰ τῆς Καρναβάλια. Τῆρα τοῦ συνεργάτη σου μοῦ δώσανε ἀφορμὴ νὰ προσέξω περισσότερο σ' αὐτὰ. Νὰ καὶ τὸ συμπέρασμα μου :

Ἐχω μπροστὰ μου δύο φύλλα διπλὰ (γιατὶ ἡ «Διάπλαση» βράζει ντουμπλίδες, βγαζοντας δύο δύο τὰ φύλλα τῆς), τὸ 17 καὶ 24 Νοεμβρίου καὶ τὸ 1 καὶ 8 Δεκεμβρίου 1907. Οἱ τελευταῖες σελίδες καὶ τῶν δύο φύλλων εἶναι γιομάτες μετὰ ἐκλογικὰς δῆλωσες. Νὰ σοῦ ξεσηκώσω μερικὲς νὰ γελάσεις ; Ἄκουσε — ὅχι βέβαια καὶ τίς ἀνοητότερες, μὰ ὅποιες τυχαῖναι ἀπὸ τὸ σωρὸ.

Νο 1.

Ἐμφοροῦμενοι Διαπλαστίδος, κηρυττόμεθα καὶ ἡμεῖς ὑποστηρικταὶ διὰ πύρου τοῦ

ἐμφοροῦς τοῖς ἡμετέροις Ψευδωνύμου Δικηγόρος τῶν συνδρομητῶν.

Νο 2.

Ἡ Κεῖνὴ γνώμη, ἥτις εἶναι πάντοτε ὀδύνη τῆς ὀρθῆς κρίσεως, ἀπεφάνητο ὅτι, τὸ ὠραιότερον, ἐθνικότερον, ἰδανικότερον, πατριωτικότερον καὶ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν ὑπέροχον ψευδώνυμον εἶναι τὸ : **Μαρμαρωμένος Βασιλιάς**. Ἐπικροτῶν λοιπὸν καγῶ τὴν ἀπόφασιν ταύτην, ἀσπρίζω μετ' ἐθνικῆς ὑπερηφανείας καὶ μ' ὅλην μου τὴν καρδίαν τὸν θάνατον **Μαρμαρωμένον Βασιλιά** μας.

Νο 3.

Ὅσαι ὑμῖν Γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταὶ !... Θεωρία ψευδῆς... Παραδαγγιδόν. Ρομάντζες, ἰδεώδη, αἰθεριότητες, ἀερολογήματα (Μωρέ, μὴ μπᾶς καὶ τόχει στείλει αὐτὸ τὸ ψηφιδόελλο τὸ Περικλῆς ὁ Γιαννόπουλος ;) φιλεθνισμός, φιλοπατρία καὶ αἰσθηματολογία... Ζήτω ἡ πράξις ! Πραγματικότης ! βοᾶ ! ! ἀντιχεῖ ! ! ἐν περτοῖς ! ! Ἴδου ἡ Ρόδος, ἴδ' ὁ καὶ τὸ... πῆδημα ! — ΣΚΕΡΤΣΟ, ἀντιπρόσωπος ὠραίου φύλου. Ἐποψήφισις καλποδόχης.

Νο 4.

Ἐποχωροῦσα ἀπέναντι τοῦ ἐμοῦ ἀπειροῦ ἀνωτέρου ψευδωνύμου **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ Ἡ ΘΑΝΑΤΟΣ**, παρακαλῶ τοὺς πέφυσι 60 ὑψηλοτάτους μετὰ να θερμῶς τοῦτο ὑπεστηρίξωσι. ἐπίσης καὶ ὑπέροχα ψευδώνυμα τοῦ ἀντιυπερπατριδικοῦ συνδυασμοῦ.

Νο 5.

Ἐνεκα διαφόρων λόγων, μὴ δυναμένη πλέον νὰ συνεργασθῶ μετ' ἀντιθέτου κύματος, δηλῶ ὅτι ἡ ἐφετηρὴ ἐν Δημοψήφισματι ὑποψηφίσις μου ἔσεται (προσοχὴ μὴν τὸ προσφέρετε τὸ ἀρχικὸ ἐπίλω μετὰ δασεία !) ὑπερπατριδικώτατη. Σὺμπαντα δὲ ὑπερπατριδικὸν συνδυασμὸν οὐ μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ 25 ὄπαδοί μου ἐνθέρμως θέλομεν ὑποστηρίξει, μαυρίζοντες πάντας ἀντιπάλους.

Ὅψ ! Τὸ στομάχι μου ! Δὲ βαστάω νὰ προχωρήσω. Γιὰ νὰν τὸ ξελαφρώσω κάπως, ξεσηκῶνῶ ἀπὸ τὸν ἀριθ. 51—52 σελ. 414, στήλη 2, τὰκόλουθα λόγια τῆς ἴδιας τῆς «Διαπλαστούλας»

Μαρμαρωμένος Βασιλιάς — ὑποψήφιος πρὸς βράδευσιν διὰ τὸ δημοψήφισμα τοῦ 1907». Αὐτὰ διαβάσω εἰς ἓνα κομψότατον ἐπισκεπτήριο. Ὁφάντάζεσθε ποτὲ ὅτι οἱ ὑ-

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Ἄς κοιτάξουμε τί τοῦ χρωστάμε μετὰ...

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Τί τοῦ χρωστάμε ;

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Τὸ φομὶ μας.

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Τὸ φομὶ μας ; Χὰ γὰ γὰ ! Ἄλλο πάλι τοῦτο ! Τὸ φομὶ μας τὸ χρωστάμε σὲ σένανε...

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Ὅχι. Μ' ἐκατὸ φοιροδραχμῆς τὸ μῆνα σύνταξι δὲν μπορεῖ νὰ κρατηθεῖ ἓνα σπίτι σήμερον. Βλέπετε, ἀπὸ τὴν ὑπερσειὰ βήγηκα θεόφτωχος.

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Στὸ χέρι σου εἶτανε νὰ βγαῖς καὶ σὺ πλοῦσιος. Εἰκοσπέντε χρόνια στὴν τελωνιακὴ ὑπερσειὰ... Ἄλλος στὴ θέση σου ἠγάθαινε μετὰ τραχητὴ περιουσία...

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Καὶ μετὰ περισσοῦ ἀτιμῆς.

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Καλὰ δά ! Τόσοι καὶ τόσαι ποὺ δὲ σὲ μιμηθήσανε, ἔχουνε βραχύνει σημάδι στὸ κοῦτελο καὶ γνωρίζονται...

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Καλὰ ! Ἄς εἶναι κ' ἔτσι. Δίκιο ἔχεις.

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Δίκιο, βέβαια. Ὅχι, πὲς πὲς ἔχω κι ἄδικο.

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Δίκιο ἔχεις, χριστιανὴ μου, δι-

κιο, δίκιο, χίλιες φορές δίκιο ! Θὲς τίποτ' ἄλλο ; Ὁ Στρωτὸς θυμῶς αὐτὲς τίς ἐκατὸ δραχμῆς τίς ἔκαμε τραχύες. Μοῦ δίνει διακόσες δραχμῆς τὸ μῆνα νὰν τοῦ ἀνιγράφω τοὺς λόγους σου καὶ τὰ συγγραμμάτα σου... Καὶ ξέρεις τὸ μυστικὸ ; Ὁ Στρωτὸς γράφει πὸ καθαρὰ καὶ πὸ στρογγυλὰ ἀπὸ μένα, μὰ βρήκε αὐτὸ τὸ μέσο τῆς ἀνιγραφῆς γιὰ νὰ μὴ φαίνεται πὼς με βοηθεῖ, πὼς βοηθεῖ ἓναν παιδικὸ φίλο τοῦ μακαρίτη τοῦ πατέρα σου. Μὲ βοηθεῖ δὲχως νὰ μοῦ πειράξει τὸ φιλότιμο... Κατάλαβε τὴν ὥρα ;

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Ὅχι. Αὐτὰ μοναχὰ ἐσὺ τὰ καταλαβαίνεις.

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Ἐτσι εἶναι. Περίεργο μάλιστα ποὺ τὰ καταλαβαίνω καὶ γὼ ! Ἐπρεπε καὶ γὼ νὰ μὴν τὰ καταλαβαίνω. Γιατ' εἶμαι Ρωμὸς καὶ γὼ καὶ τοῦ Ρωμοῦ ἡ ψυχὴ δὲν τὴ δέχεται τὴν εὐγνωμοσύνη. Ὅσο κι ἂν ψευτολευτερωθήκαμε (κάπως ῥητορικὰ ἀπὸ δῶ κι ὀμπρός), ἡ ψυχὴ μας ἔμεινε σκλάβη, ραγιάδικη ψυχὴ, μὰ καὶ δὲν ξεσκαθώθηκε ἀπὸ τὴν Πράληψη. Καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ραγιά δὲν ἀναγνωρίζει εὐεργέτη μονάχα ἀφέντη ξέρει. Κι ὅταν τοῦ κάνεις καλὸ τοῦ ραγιά, δὲ σ' εὐγνωμονεῖ σὲ μισεῖ. Γιατὶ πάντα ὁ δούλος μισεῖ τὸν ἀφέντη του.

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Μωρέ, τί μοῦ λές ! Ἐσὺ 'σαι

τρομερὸς ρήτορας !... Ὅσοι δὲ τὰ χρωστάμε στὸ Στρωτὸ ; Ἀκόμα καὶ τὸν ἀέρα ποὺ ἀνασαίνουμε ;

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Ὅλα. Πλερώνει καὶ τὸ δάσκαλο τῆς Ἀστρούλας μας. Μιὰ μέρα, λέει, θὰ μὰς γίνεῖ παράφημη ζουγράφισσα... ἔχει τάλαντο τὸ κορίτσι μας...

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Γιατὶ μοιάζουνε στὰ μυαλά ! Σωχώρα με, χριστιανέ μου ! Σὰ δὲν εἶτανε κ' ἡ Ἀστρούλα δῶ μέσα νὰν τὴν ἀκούει καὶ νὰν τὸνε θαμάζει, δὲν ξέρω μετὰ ποῖον ἦχε νὰ μιλήσει... Ὅλα ἔξω γελάνε μαζί του...

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Γελάνε ; Μοῦ δίνεις τὴν ἀδεία νὰ γελάσω καὶ γὼ ;

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ (ἀγορευμένη). Μετὰ μὲν νὰ γελάσεις ;

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Ὅχι. ὅχι ! Νὰ γελάσω μετὰ τὸ Στρωτὸ !

Ἡ ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ. Καὶ μετὰ τὴν κόρη σου ! Ἄμ ἔγινε κι αὐτὴ !... Ἄσ' τα !... Φασκέλωσ' τα !... Πολύωρα μοῦ μιλοῦσε γιὰ γάμο δὲχως γάμο ! Μόλγεγε δηλαδὴ πὼς δὲν παντρευόνα... Δὲν εἶναι γιὰ γέλια αὐτὰ ; Κι ὅμως ὁ κύρ Στρωτὸς θὰν τῆς τὰ διδάξει...

(Μπαίνει ἡ ἈΣΤΡΟΥΛΑ μετὰ τὸν καφέ).